REGLUGERÐ

um Hagræðingarsjóð sjávarútvegsins.

1. gr.
Hlutverk.

Hlutverk Hagræðingarsjóðs sjávarútvegsins er að stuðla að aukinni hagkvæmni í útgerð og koma til aðstoðar byggðarlögum er höllum fæti standa vegna breytinga á útgerðarháttum.

2. gr.
Skipun stjórnar.

Sjávarútvegsráðherra skipar sjóðnum fimm manna stjórn til fjögurra ára í senn. Skal einn stjórnarmaður skipaður eftir tilnefningu Landssambands íslenskra útvegsmanna, einn eftir sameiginlegri tilnefningu Sjómannasambands Íslands og Farmanna- og fiskimannasambands Íslands, einn eftir tilnefningu Fiskveiðasjóðs Íslands, einn eftir tilnefningu Byggðastofnunar og einn án tilnefningar. Varamenn skulu skipaðir á sama hátt. Nýti einhver tilnefningaraðili ekki rétt sinn til tilnefningar stjórnarmanns eða náist ekki samkomulag um sameiginlega tilnefningu skipar ráðherra stjórnarmann í hans stað.

Ráðherra skipar formann og varaformann sjóðsstjórnar og ákveður þóknun til sjóðsstjórnar.

3. gr.
Eignir sjóðsins.

Stofnfé Hagræðingarsjóðs skal vera:

1. Þær eftirstöðvar eigna hins eldra Úreldingarsjóðs sem varðveittar eru í skuldabréfum, skv. d-lið 3. tölul. ákvæðis til bráðabirgða í lögum nr. 24/1986, um skiptaverðmæti og greiðslumiðlun innan sjávarútvegsins.
2. Eignir Aldurslagasjóðs fiskiskipa, sbr. II. kafla laga nr. 37/1978, um Samábyrgð Íslands á fiskiskipum.
3. Söluandvirði eigna eða stofnana ríkisins sem lagt kann að verða til sjóðsins með sérstökum lögum.

4. gr.
Hagræðingarsjóðsgjald.

Eigendur fiskiskipa 10 brl. og stærri skulu greiða gjald til Hagræðingarsjóðs. Skal gjaldið á árinu 1991 nema 885 kr. af hverri brúttórúmlest en þó skal gjaldið aldrei vera hærra en 265.000 kr. fyrir hvert skip. Gjalddagi hagræðingarsjóðsgjalds er 1. janúar ár hvert og greiðist gjaldið án tillits til þess hvort skipi er haldið til veiða eða ekki. Liggi brúttórúmlestamæling skips ekki fyrir skal miða gjaldið við brúttótonn.

Gjald skv. 1. mgr. skal innheimt gegnum greiðslumiðlunarkerfi sjávarútvegsins og skal hluti þess fjár, sem greiðist inn á vátryggingarreikning skips, skv. 2. tölul. 7. gr. laga nr. 24/1986, ganga til greiðslu gjaldsins. Skal Landssamband íslenskra útvegsmanna mánaðarlega skila þessum hluta til Hagræðingarsjóðs uns fullnaðarskil vegna viðkomandi almanaksárs hafa verið gerð.

Sé gjald ekki greitt fyrir lok álagningarárs skal greiða í Hagræðingarsjóð dráttarvexti af því sem gjaldfallið er, samkvæmt ákvörðun Seðlabanka Íslands á hverjum tíma, sbr. III. kafla vaxtalaga, nr. 25/1987, með síðari breytingum. Lögveð er í skipum fyrir hagræðingarsjóðsgjaldi.

5. gr.
Úthlutað aflamagn til sjóðsins.

Samkvæmt 1. gr. laga nr. 13/1991 um ráðstafanir vegna aflabrests af loðnu skal ráðstafa til loðnuskipa þeim 8.000 þorskígildislestum sem heimilt var að úthluta Hagræðingarsjóði á fiskveiðitímabilinu 1. janúar til 31. ágúst 1991 sbr. ákvæði I til bráðabirgða við lög nr. 40/1990.

6. gr.
Fækkun fiskiskipa.

Sjóðurinn skal stuðla að aukinni hagkvæmni í útgerð með því að laga stærð og afkastagetu fiskiskipastólsins að afrakstursgetu nytjastofna sjávar. Í því skyni skal sjóðurinn kaupa fiskiskip sem kunna að vera til sölu á hverjum tíma og selja þau úr landi eða eyða þeim og ráðstafa aflaheimildum sem honum eru framseldar eða úthlutað er til hans. Þá veitir sjóðurinn styrki til úreldingar skipa enda sé tryggt að í stað hinna úreltu skipa komi ekki ný skip í fiskiskipaflotann eða að afkastageta flotans aukist með öðrum hætti.

7. gr.
Úreldingarstyrkir.

Sjóðurinn veitir eingöngu styrki vegna úreldingar þeirra skipa sem gjaldskyld eru samkvæmt 1. mgr. 4. gr. Skal úreldingarstyrkurinn vera 1/10 hluti af húftryggingarverðmæti fiskiskips eins og það var við upphaf þess almanaksárs er umsókn um styrkinn barst.

Skilyrði fyrir að stjórn sjóðsins sé heimilt að veita loforð um styrk vegna úreldingar fiskiskips er að þinglýstur eigandi þess lýsi því yfir að skipið verði tekið af skipaskrá, að réttur til endurnýjunar þess verði ekki nýttur og að allar veiðiheimildir skipsins verði varanlega sameinaðar aflaheimildum annarra fiskiskipa.

Stjórn sjóðsins er óheimilt að greiða úreldingarstyrk fyrr en fyrir liggur vottorð Siglingamálastofnunar um afskráningu skipsins af skipaskrá og yfirlýsing frá sjávarútvegsráðuneytinu um að allar aflaheimildir skipsins hafi varanlega verið sameinaðar aflaheimildum annarra skipa og að fallið hafi verið frá rétti til endurnýjunar skipsins.

Þrátt fyrir ákvæði 2. og 3. mgr. þessarar greinar er stjórn sjóðsins heimilt að víkja frá skilyrði um afskráningu af skipaskrá Siglingamálastofnunar enda sé skipinu breytt og það sérstaklega útbúið til annarra nota þannig að tryggt sé að það verði ekki notað sem fiskiskip.

Komi í ljós að fjárhagur sjóðsins leyfi ekki greiðslu úreldingarstyrkja samkvæmt ákvæðum þessarar greinar er sjóðstjórn heimilt að lækka það hlutfall af húftryggingarverðmæti sem styrkur miðast við eða binda styrki til úreldingar ákveðinni hámarksfjárhæð. Jafnframt er sjóðstjórn heimilt að ákveða frestun á greiðslu styrkja ef hún telur að um tímabundinn skort á ráðstöfunarfé sé að ræða.

8. gr.
Kaup á fiskiskipum.

Við kaup á fiskiskipum með aflaheimildum skal stjórn sjóðsins taka mið af markaðsverði á hverjum tíma. Skal við það miðað að árlegt framsal þeirra aflaheimilda sem fylgja skipinu að viðbættu áætluðu verðmæti þess standi undir kaupverðinu.

Festi sjóðurinn kaup á fiskiskipi skv. 1. mgr. þessarar greinar er stjórn sjóðsins heimilt að semja svo um að seljandi skipsins njóti forkaupsréttar að aflaheimildum skipsins. Skal verð fyrir slíkar heimildir ákvarðað með sambærilegum hætti og um getur í 1. mgr. 9. gr. reglugerðar þessarar.

Stjórn sjóðsins er óheimilt að veita seljanda skipsins forkaupsrétt oftar en þrjú fiskveiðiár í röð.

9. gr.
Forkaupsréttur fiskiskipa.

Við upphaf hvers fiskveiðiárs eða veiðitímabils skal þeim fiskiskipum sem tilteknar veiðar stunda gefinn kostur á að fá framseldan til sín, gegn endurgjaldi er tekur mið af markaðsverði á hverjum tíma, helming þeirra aflaheimilda sem um getur í 5. gr. auk þeirra aflaheimilda sem sjóðurinn hefur til ráðstöfunar vegna kaupa á fiskiskipum. Skulu aflaheimildir sjóðsins boðnar í hlutfalli við aflaheimildir hvers skips af hverri tegund.

Nemi samanlagðar aflaheimildir sem skip á forkaupsrétt á skv. 1. mgr. þessarar greinar minna en 3 þorskígildislestum fellur forkaupsréttur niður.

Neyti fiskiskip ekki forkaupsréttar eða standi ekki skil á endurgjaldi innan tiltekins tíma skal sjóðurinn framselja þær aflaheimildir hæstbjóðanda, sbr. 13. gr. reglugerðar þessarar.

10. gr.
Aðstoð við byggðarlög.

Sjóðurinn veitir aðstoð til eflingar fiskvinnslu í þeim byggðarlögum, er höllum fæti standa, með því að framselja allt að helming þeirra aflaheimilda sem sjóðnum er úthlutað samkvæmt 5. gr.

Umsóknir um aðstoð skulu sendar sjóðnum og skulu fylgja umsókn þær upplýsingar sem stjórn sjóðsins telur nauðsynlegar. Sjóðstjórn metur hvort almenn skilyrði fyrir aðstoð sjóðsins séu uppfyllt. Telji hún líklegt að svo sé skal leitað samþykkis Byggðastofnunar fyrir aðstoð áður en sjóðstjórn tekur lokaákvörðun um að aðstoð skuli veitt og hversu miklum aflaheimildum skuli ráðstafað til eflingar vinnslu í viðkomandi byggðarlagi.

11. gr.
Skilyrði fyrir aðstoð.

Skilyrði fyrir aðstoð sjóðsins er að sala fiskiskips eða fiskiskipa hafi valdið slíkum straumhvörfum í atvinnumálum viðkomandi byggðarlags að fyrirsjáanleg sé veruleg fækkun starfa heimamanna í útgerð og fiskvinnslu á atvinnusóknarsvæði byggðarlagsins. Jafnframt er það skilyrði að fyrirsjáanlegt sé að ekki séu í boði önnur störf á viðkomandi atvinnusóknarsvæði og byggðaröskun af þeim sökum yfirvofandi.

Sjóðstjórn skal leitast við að móta fastar starfsreglur varðandi þau skilyrði sem sett eru fyrir aðstoð samkvæmt þessari grein. Skal stjórn sjóðsins meðal annars setja reglur um hvað telst atvinnusóknarsvæði og hvað telst veruleg fækkun starfa heimamanna við útgerð og fiskvinnslu.

12. gr.
Forkaupsréttur sveitarfélaga.

Hafi stjórn sjóðsins ákveðið að veita aðstoð til tiltekins byggðarlags skal sveitarstjórn boðinn forkaupsréttur að þeim aflaheimildum sem ráðstafað verður gegn endurgjaldi sbr. 1. mgr. 9. gr.

Neyti sveitarstjórn forkaupsréttar skal tilkynna Hagræðingarsjóði nafn og skráningarnúmer þess fiskiskips eða fiskiskipa sem aflaheimildirnar skulu fluttar til. Tilkynningu skal fylgja staðfesting frá eiganda fiskiskipsins.

Neyti sveitarstjórn ekki forkaupsréttar eða standi ekki skil á endurgjaldi innan tiltekins tíma skal sjóðurinn framselja aflaheimildir til fiskiskipa gegn endurgjaldi. Skal stjórn sjóðsins auglýsa í dagblöðum eftir tilboðum í aflaheimildirnar gegn því skilyrði að aflanum verði landað til vinnslu í því byggðarlagi sem aðstoð hefur verið samþykkt til. Berist ekki tilboð eða séu þau tilboð sem berast óaðgengileg að mati sjóðsstjórnar fellur aðstoð niður. Þó er sjóðstjórn heimilt ef sérstaklega stendur á að leita samþykkis ráðherra á afhendingu

aflaheimilda án endurgjalds ef ástæður fyrir ófullnægjandi tilboðum eru aðstæður á borð við slæma hafnaraðstöðu.

Stjórn sjóðsins er óheimilt að veita aðstoð til einstaks sveitarfélags oftar en þrjú fiskveiðiár í röð.

13. gr.
Útboð aflaheimilda.

Þær aflaheimildir Hagræðingarsjóðs sem ekki er ráðstafað samkvæmt ákvæðum 9. til 12. greinar þessarar reglugerðar skal stjórn sjóðsins framselja hæstbjóðanda.

Stjórn sjóðsins ákveður hversu oft slík útboð fara fram og hversu mikið magn er boðið hverju sinni. Aflaheimildirnar skulu boðnar út með auglýsingu í dagblaði eða öðrum sannanlegum hætti og hæfilegur frestur gefinn til að senda inn tilboð. Tilboð skulu miðuð við staðgreiðslu en sjóðstjórn setur að öðru leyti nánari reglur um framkvæmd útboðsins og skulu þær birtast í útboðsauglýsingu eftir því sem við á.

14. gr.
Ýmis ákvæði.

Framsal á aflaheimildum Hagræðingarsjóðs samkvæmt 9. til 13. gr. þessarar reglugerðar öðlast ekki gildi fyrr en sjávarútvegsráðuneytið hefur staðfest móttöku á tilkynningum sjóðsins til ráðuneytisins um hvað mikið magn af hverri tegund er flutt á einstök fiskiskip.

15. gr.

Stjórn Hagræðingarsjóðs hefur yfirumsjón með starfsemi sjóðsins.

Reikningsár sjóðsins er fiskveiðiárið. Fyrsta reikningstímabilið er fiskveiðitímabilið 1. janúar til 31. ágúst 1991. Ráðherra staðfestir reikninga sjóðsins að lokinni endurskoðun. Reikningar sjóðsins skulu birtir í B-deild Stjórnartíðinda.

16. gr.

Fiskveiðasjóður Íslands annast reikningshald og rekstur Hagræðingarsjóðs eftir nánara samkomulagi við sjóðstjórn.

Ríkisendurskoðun annast endurskoðun reikninga Hagræðingarsjóðs.

Ríkissjóður ábyrgist allar skuldbindingar Hagræðingarsjóðs og greiðir þær ef eignir og tekjur sjóðsins hrökkva ekki til.

17. gr.

Fundir stjórnar eru lögmætir ef meira en helmingur stjórnarmanna er á fundi. Afl atkvæða ræður úrslitum mála. Ákvarðanir stjórnar skulu færðar í gjörðabók.

18. gr.

Eignir sjóðsins skulu ávaxtaðar á hagkvæman og tryggan hátt.

19. gr.

Reglugerð þessi, sem sett er samkvæmt heimild í l. nr. 40, 15. maí 1990, öðlast þegar gildi. Jafnframt fellur úr gildi reglugerð nr. 32, 29. janúar 1991, um gjald til Hagræðingarsjóðs sjávarútvegsins árið 1991.

Sjávarútvegsráðuneytið, 4. apríl 1991.

Halldór Ásgrímsson.

Árni Kolbeinsson.